

สมาธิภาเวว่า

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์บนศาลา วันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๒

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ตั้งใจฟังธรรม ฟังธรรมสั่งธรรมๆ

บอกธรรมะเป็นธรรมชาติๆ ถ้าธรรมชาติมันอุดมสมบูรณ์ ธรรมชาติสภาพแวดล้อมมันดีงาม ชีวิตเราจะมีอารมณ์เป็นสุข เวลาธรรมชาติเอาคืน เพราะมนุษย์ไปทำลายสภาวะแวดล้อมไป เวลาภัยพิบัติ ภัยพิบัติมานะ มันทำลายบ้านเรือน ทำลายที่อยู่อาศัย ทำลายที่ทำกิน แล้วทำลายถึงชีวิต ชีวิตของคน เวลาดินมันสไลด์ขึ้นมาทับที่ตายเป็นร้อยเป็นพัน นี่ไง นี่ก็ธรรมชาติทั้งนั้น

ฟังธรรมๆ สั่งธรรม ธรรมะเป็นธรรมชาติ ธรรมะเป็นธรรมชาติคือเป็นสัจจะเป็นความจริงของมัน แต่ธรรมชาติมันแปรปรวนของมันตลอดเวลา เห็นไหม

แต่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารภเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรารภเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เวลาเป็นบุญเป็นกุศลขึ้นมาไปเห็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วปรารภว่าอยากจะเป็นอย่างนั้นไง ก็ได้สร้างบุญสร้างกุศลของท่านมา

การสร้างบุญสร้างกุศลมาเพราะได้เห็นสภาพแบบนั้น ได้เห็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าองค์แต่ดั้งเดิมมา พอไปเห็นเข้า ปรารภอยากได้เป็นอย่างนั้นๆ ใจ ก็ได้สร้างสมความดีมาๆ ใจ

จนมาถึงสุดท้ายมาเป็นพระโพธิสัตว์ ที่พระพุทธเจ้าเสด็จมา ทำทางจะถวายเป็นท่าน ทำไม่ทัน นอนเอาตัวนอนราบไปเลย ให้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเดินย่ำไป

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพยากรณ์ว่า เจ้าชายสิทธัตถะต่อไปในอนาคตกาลจะได้เกิดเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าชื่อสมณโคดม

นี่ไง เวลาสร้างคุณงามความดีๆ มา การสร้างคุณงามความดีมา เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะสร้างคุณงามความดีมาตลอด การสร้างคุณงามความดีของท่านมาๆ จนเป็นจริตเป็นนิสัย ทำคุณงามความดีจนเป็นจริตนิสัย ทำแต่คุณงามความดี คุณงามความดีในหัวใจนั้น เวลาทศชาติเสียสละแล้วเสียสละแล้ว การเสียสละอย่างนั้นเสียสละเพื่อความเป็นพระโพธิญาณ

นี้จะบอกว่า หัวใจที่มันจะเป็นจริงขึ้นมาได้มันได้สร้างสมบุญบารมีมา

นี่เหมือนกัน เวลาหลวงตาท่านเทศนาว่าการใด บอก คนไม่มีอำนาจวาสนาไม่มีโอกาสได้นับถือพระพุทธศาสนานะ คนที่นับถือพระพุทธศาสนาต้องมีวาสนา

พอวาสนาเพราะอะไร วาสนาเพราะกรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง มันเลอเลิศ มันเลอค่า แล้วมันเลอค่า มันเลอค่าที่ไหน มันเลอค่าในหัวใจของเรานี่ไง

ในลัทธิศาสนาอื่นเขาไม่ได้สอนให้ช่วยตัวเองนะ เขาให้อ่อนน้อมให้คนอื่นเป็นผู้จุนเจือ ผู้ช่วยเหลือ ผู้พยากรณ์ ให้พระเจ้าเป็นผู้ตัดสินๆ

แต่กรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลามันทุกข์มันยาก เราแสนทุกข์แสนยาก แล้วถ้าแสนทุกข์แสนยากขึ้นมาแล้ว ถ้าจิตใจมันอ่อนแออะ ทำคุณงามความดีไม่ได้ เหลวไหลไปทั้งสิ้น แต่ถ้าคนมีอำนาจวาสนาขึ้นมาจะมีอุดมการณ์ มีจริตนิสัยที่ดีงาม พยายามจะชวนช่วยของตนๆ พยายามชวนช่วยของตนทำแต่คุณงามความดี

คุณงามความดีทำแล้ว เห็นไหม เวลาโลกธรรม ๘ โลกธรรม ๘ เรามีแต่ติดสินนินทาว่าร้าย กล่าวร้ายจนคนทำคุณงามความดีทำได้ยาก ทำได้ยากไง

คนทำคุณงามความดีเขาต้องฉลาด เวลาเขาฉลาดขึ้นมา เขาฉลาดของเขา เขาปิดทองหลังพระ เขาทำสิ่งใดทำเพื่อไม่ให้ใครเอาเขาไปนินทาภาเลได้ แต่ไข่พวกกิเลสๆ พวกกิเลสทำคุณงามความดีแย่งชิงกันๆ ใจ เป็นเล่ห์เป็นเหลี่ยม เป็นการคดการโกงกัน นั่นก็เป็นเรื่องของโลกๆ ทั้งสิ้น

ฉะนั้น ถ้าเรามีอำนาจวาสนา เกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เวลาเกิดพบพระพุทธศาสนา ศาสนาเจริญอีกหนหนึ่งๆ สังคมร่มเย็นเป็นสุขๆ ใจ สมณะชีพราหมณ์จะมีโอกาสได้ประพฤติปฏิบัติ สมณะชีพราหมณ์ได้โอกาสประพฤติปฏิบัติ เห็นไหม

เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา ถ้าเราเป็นฆราวาส เรามีหน้าที่การงานของเรา ถ้ามีหน้าที่การงานของเรามันก็เป็นบุญกุศลของคน เวลามันตกทุกข์ได้ยากๆ เวลากรรมมันให้ผล มันกรรมให้ผลนะ คนเราเกิดมาแล้วมันจะราบรีนไปทั้งชีวิตมันหาได้ยาก มันต้องมีวิกฤติในชีวิต มันต้องมีขาดตกบกพร่อง มันต้องเจ็บไข้ได้ป่วย มันเรื่องธรรมดา ถ้าเป็นเรื่องธรรมดา เป็นเรื่องธรรมดา เพราะอะไร

ถ้าเรื่องธรรมดาเพราะอะไร เพราะเรามีสติปัญญาใจ ศึกษาพระพุทธศาสนาในพระพุทธศาสนาสอนถึงความเปลี่ยนแปลงของธรรมชาตินี้ใจ มันเป็นอนิจจังๆ ความเป็นอนิจจัง

สรรพสิ่งในโลกนี้มันเป็นอนิจจัง ถ้าสิ่งใดเป็นอนิจจัง สิ่งนั้นเป็นทุกข์ สิ่งใดเป็นทุกข์ สิ่งนั้นเป็นอนัตตา

แล้วเป็นอนัตตา สิ่งใดเป็นทุกข์ใจ สิ่งที่เป็นอนิจจัง ใครยึดมันถือมันมั่น ว่าสิ่งนั้นจะเป็นของเรา สิ่งนั้นจะเป็นสมบัติของเรา เห็นไหม มันเป็นอนิจจัง มันต้องแปรสภาพอยู่แล้ว มันเป็นทุกข์ พอเป็นทุกข์ขึ้นมา ความที่เป็นทุกข์ๆ ที่เรามีสติปัญญาขึ้นมา ว่ามันเป็นทุกข์ๆ

สิ่งใดเป็นทุกข์สิ่งนั้นเป็นอนัตตา

ถ้าเป็นอนัตตา อนัตตาตรงไหนล่ะ เพราะอะไร เพราะมันไม่เห็นทุกข์ มันไม่เห็น มันไม่รู้จักทุกข์ของมัน มันจะเป็นอนัตตาขึ้นมาได้อย่างไร

ถ้ามันจะเป็นอนัตตาขึ้นมา ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามันจะเข้ามาที่นี้ไง มันจะเข้ามาที่หัวใจ

เวลาพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาเวลาปัญญาทวนกระแสดกลับๆ แต่ถ้ามันเป็นปัญญาโลกๆ มันส่งออก การส่งออกๆ ส่งออกมาจนว่ามีการศึกษา

โลกนี้เจริญด้วยการศึกษา ด้วยปัญญา ก็ถูกต้อง สิ่งที่เป็นการศึกษาเป็นปัญญาของคน ปัญญาของคนก็มีหน้าที่การทำงานทำเป็นวิชาชีพของตน วิชาชีพของตน วิชาชีพ คนดีก็มี คนเห็นแก่ตัวก็มี คนที่คดโกงก็มี ถ้าคนคดโกงก็มี ว่าเป็นคนๆ ไปนะ

แต่เวลามันเป็นที่ตัวเรามันครบเลย เดี่ยวดี เดี่ยวร้าย เดี่ยวมันก็ดี เดี่ยวมันก็ร้าย เวลาธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มนุสสเทโว เป็นเทวดา เวลาคิดดี คิดดีขึ้นมาเป็นเหมือนเทวดาเลย มนุสสเปโต เวลามันชั่วร้ายขึ้นมา เวลากิเลสมันพองตัวขึ้นมาเหมือนเปรด มนุสสติรัจฉาโน ดูสิ ดูคนที่เขาทำร้ายกัน อย่างกับสัตว์ เวลามันถึงที่แล้วมันมาเป็นเราหมดเลย มันเป็นหมดเลย เพราะอะไร

เพราะถ้าศึกษาพระพุทธศาสนาๆ นะ ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เรามีสติมีปัญญาเท่าทันกับความรู้สึนึกคิดของตน กิเลสค้นหาความทะยานอยากในหัวใจของตน ถ้ามันมีกิเลสค้นหาความทะยานอยากในหัวใจของตน นี่ศึกษามา มีศรัทธามีความเชื่อ

ถึงบอก คนไม่มีอำนาจวาสนาไม่ได้นับถือพระพุทธศาสนา

ถ้านับถือพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาเวลาทำบุญกุศลๆ สิ่งที่เราได้เห็นกันนี้ทำบุญกุศลของเรา ทำบุญกุศลของเรา ฝึกฝนในหัวใจของเรา

ลัทธิศาสนาอื่นเขาก็มีของเขาแหละ แล้วเขาไม่มีของเขาธรรมดาด้วย เขาออกกฎหมายเลย เขาหักเงินเดือนกันเลย นี่เวลาลัทธิศาสนาอื่นนั่นเรื่องของเขา

ไฉ่เรื่องของเรามันอยู่ที่อำนาจวาสนา เวลาอำนาจวาสนาของคนนะ คนเขาเห็นเป็นบุญเป็นกุศล เขาก็ชวนขายของเขา เขาทำเพื่อประโยชน์กับเขา ถ้าคนเห็นว่าเป็นการเอาวัดเอาเปรียบ คนเห็นว่าเป็นโทษกับเขา เขาก็ไม่ทำของเขา นี่มันเป็นที่ศรัทธา

ถ้ามีศรัทธามีความเชื่อ พระพุทธศาสนาไม่เคยไปกดทับ ไปเบียดเบียน ไปทำร้ายใครทั้งสิ้น แต่เวลาเรามีศรัทธาความเชื่อแล้ว ถ้าเรามีศรัทธาความเชื่อ เราเชื่อในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้มีคุณธรรมในหัวใจ ถ้ามีคุณธรรมในหัวใจ เรามีศรัทธามีความเชื่อ เราก็มาประพฤติปฏิบัติกัน

เวลาจะประพฤติปฏิบัตินี้แหละ ศีล สมาธิ ปัญญาบังคับ เพราะอะไร เพราะเราปรารถนาดีใจ เราปรารถนาดี

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ เรื่องอริยสัจ สัจจะความจริง

สัจจะความจริงนี้มันมาจากไหน สัจจะความจริงนี้มันมีมาตั้งแต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมไง ถ้าไม่มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาตรัสรู้ธรรม อริยสัจมันมาจากไหน ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์มันมาจากไหน มันมาจากการชวนขายขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ผู้ที่จะตรัสรู้เองโดยชอบมีอยู่ ๒ ประเภทเท่านั้น คือองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากับพระปัจเจกพุทธเจ้า แล้วถ้าพระปัจเจกพุทธเจ้าถ้าตรัสรู้แล้วเป็นพระอรหันต์แล้วจบ ไม่มีพระอรหันต์จะเกิดจะตายต่อไปอีกมันไม่มี ไม่มีหรอก เพราะอะไร

เพราะเวลาเราเกิดไง เวลาเราเกิดมาๆ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าชี้เลย จิตนี้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ในไซ้ ในครก ในน้ำครำ ในโอปปาทิกะ มันจะเกิดเพราะอะไร มันเกิดเพราะมันมีวิชา เพราะมันไม่รู้จักตัวมันเอง แล้วถ้าพระอรหันต์ไม่รู้จักตัวมันเองจะเป็นพระอรหันต์ได้อย่างไร

ถ้าพระอรหันต์เขาต้องรื้อภพหรือชาติ เวลารื้อภพหรือชาติก็รื้อภพวาระ รื้อภพอันนั้นนะ ถ้าภพอันนั้นมันเป็นธรรมดา ชาติโดยธรรมชาติมันจะเคลื่อนไปไหน มันไปอีกไม่ได้ ถ้ามันไปอีกได้ มันไม่ใช่พระอรหันต์

พระอรหันต์เขามันก็อยู่ที่ความเชื่อของลัทธิ อยู่ที่ความเชื่อของนิกาย

อันนั้นความเชื่อเป็นความเชื่อ ความจริงเป็นความจริงอันเดียวกัน ไม่มีความเชื่อ ความจริงเป็นความจริงอยู่แล้ว

ฉะนั้นว่า สิ่งที่ยืนว่ายตายเกิดในวัฏฏะเพราะมีอวิชชา อวิชชาความไม่รู้พาให้เราเกิด เวลาเราเกิดมาแล้ว เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เกิดเหมือนกัน แต่เกิดมาแบบพระโพธิสัตว์ที่ได้สร้างอำนาจวาสนามาเต็มแล้ว พอเต็มแล้ว อย่างไม่รู้ ก็ต้องได้ตรัสรู้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพยากรณ์ไว้แล้ว แต่เวลาตรัสรู้ ตรัสรู้ด้วยอะไร

ตรัสรู้ด้วยอวิชชา ๓ ด้วยมรรคด้วยผลนี้ไง ถ้าด้วยมรรคด้วยผล เวลามันทุกข์มันยาก ที่ว่าเราทุกข์เรายาก เราเกิดมาเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนา เพราะว่ามีอวิชชา มีความไม่รู้ถึงมาเกิด แต่มีศรัทธาความเชื่อ ศรัทธาความเชื่อเป็นศรัทธาความเชื่อ ศรัทธาเป็นจิตนิสัย ศรัทธาเป็นบาทฐานที่จะให้ค้นคว้า

แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาตรัสรู้ธรรมขึ้นมา ตรัสรู้ธรรมในอริยสัจ สัจจะความจริงอันนี้ ถ้าตรัสรู้ในสัจจะความจริงอันนี้ เวลาเสวยวิมุตติสุขๆ พระอรหันต์ต้องเสวยวิมุตติสุข เพราะอะไร

เพราะเวลาทวนกระแสกลับๆ เห็นใหม่ ปัญญาในพระพุทธศาสนาคือปัญญาที่ทวนกระแสกลับ

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาเทศนาว่าการแล้ว มีธรรมกถึกกับวินัยธรรมวินัยธรรมคือปริยัติคือการศึกษาไง ศึกษาจากปากต่อปากมา ท่องจำกันมาจน ๒,๕๐๐ ปีถึงได้บัญญัติมาให้ศึกษา นี่วินัยธรรม

ธรรมกถึกคือการประพฤติปฏิบัติ เวลาการประพฤติปฏิบัติขึ้นมามันจะปฏิบัติเข้ามาในหัวใจนี่

ถ้ามันเป็นวินัยธรรมท่องจำๆ เวลาท่องจำขึ้นมาแล้ว พระอุบาลีเป็นผู้ตัดสินเวลาเกิดคดี เกิดอธิกรณ์ขึ้นมาในหมู่สงฆ์ นี่มันเป็นธรรมและวินัย

แต่เวลาธรรมกถึกๆ มันเป็นสัจจะเป็นความจริงที่จะเกิดอริยสัจ เกิดสัจจะ ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ ถ้ามันดับทุกข์ไปแล้ว ถ้ามันดับได้จริง เห็นไหม มันดับได้จริง ถ้ามันเป็นจริงขึ้นมาเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป บุคคล ๔ คู่ บุคคล ๔ คู่มันจะเป็นที่นี้เพราะอะไร เป็นที่นี้เพราะหัวใจหัวใจ

เวลาเป็นขึ้นมาะ ในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ เวลาปุณฺณคนหนาเราเกิดมาเราเป็นปุณฺณ เวลาปุณฺณคนหนา คือสมบัติของมนุษย์ มนุษย์สมบัติคือปุณฺณ คำว่า “ปุณฺณ” ขึ้นมานะ ปุณฺณแล้วมีศรัทธามีความเชื่อหรือไม่ ถ้ามีศรัทธามีความเชื่อขึ้นมามันก็ชวนชวาย ชวนชวายแล้วมันก็เป็นสายบุญสายกรรม จะเชื่อในแนวทางใด

จะเชื่อในแนวทางใดก็แล้วแต่ เวลาบวชในสมัยพุทธกาล วินัยธรรมวินัยธรรมบวชมาแล้วก็ศึกษาทั้งนั้นนะ ศึกษา บวชมีสำนัก มีการศึกษาเล่าเรียนปากต่อปากไง แต่เวลาจะปฏิบัติเขามาขอกรรมฐานจากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้ให้กรรมฐานไปเอง แล้วออกไปประพฤติปฏิบัติเอง เวลาออกไปประพฤติปฏิบัติให้มันเป็นความจริงขึ้นมา เห็นไหม

นี่ไง สิ่งที่ว่าเราเป็นทุกข์เป็นยาก มันเป็นทุกข์เป็นยากในหัวใจ ถ้าเป็นทุกข์เป็นยากในหัวใจ ถ้าเรามีศรัทธาความเชื่อๆ ความเชื่อนั้น ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นธรรมโอสถๆ ธรรมโอสถศึกษาแล้ว ถ้าเราเปรียบเทียบได้ เราอนุমানเอาได้ มันก็มีกำลัง มีปัญญาเหนือ

กิเลสในใจของตน มันก็เบาบางลง มันก็ว่างของมันได้ มันก็มีความสุขของมัน ก็แค่นั้นนะ มันว่างได้
ไฉน

แต่ถ้ามันไม่มีธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่มันคืออะไร หารู้เห็นขวางนะ
ความคิดเรา ความเห็นของเรามันเป็นสมบัติของเรา แล้วเวลามันมีความโลภ ความโกรธ ความหลง
หลงขึ้นไปแล้วมันไปตามอารมณ์เลย อารมณ์ชักพาไปเลย มีแต่ความทุกข์ทั้งนั้น ถ้าความทุกข์
ทั้งนั้นนะ ความทุกข์มันเกิดมาจากไหน

ความทุกข์ก็เกิดมาจากความคิดของมนุษย์ มนุษย์ ความคิดนั้นล่ะ ทุกข์เพราะเราคิดมาก
ทุกข์เพราะว่าเราไม่รู้เท่าทันตามกิเลสในใจของเรา

แต่ถ้าพอมาศึกษาธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เออ! มันเริ่มว่าง เวลาคนเรา
เกิดมามันก็ต้องมีความคิดเป็นเรื่องราวธรรมดา เป็นเรื่องราวธรรมดาแล้ว ถ้ามันคิดสิ่งที่ดีงามเราก็คิดได้

แต่ถ้ามันคิดสิ่งที่ เป็นโทษๆ เห็นไหม หลวงตาท่านสอนเลย ถ้ามันคิดสิ่งที่ดีงาม มีศรัทธา
มีความเชื่ออยากจะประพฤติปฏิบัติ พยายามเหยียบคันเร่งมันเข้าไป ถ้ามันคิดที่ดีงาม เรามี
สติปัญญาเท่าทันความคิดของเรา

แต่ถ้าเราคิดเป็นโทษ เบรกรๆ เหยียบเบรกไว้ๆ ถ้าเหยียบเบรกมันไว้ มันก็ฝึกหัดมาจากนี้ ถ้า
มันฝึกหัดมาจากความรู้สึกนึกคิดของเรา มันก็จะเป็นสมบัติของเรา เพราะอะไร เพราะเวลามันทุกข์
มันยาก มันทุกข์มันยากในหัวใจของเราใจ เวลาถ้ามันมีความสุขขึ้นมา มีความเท่าทันเห็นคุณค่า
ของธรรมะ ก็หัวใจเราเป็นผู้เท่าทัน

มันเป็นศรัทธา ศรัทธาความเชื่อๆ ความเชื่อแกกิเลสไม่ได้ แต่ถ้าไม่มีศรัทธา ไม่มีศรัทธามัน
จะเชื่อมั่นในพระพุทธศาสนาหรือ ถ้าไม่มีศรัทธา คนจะมีคุณค่าหรือ คนเราจะมีคุณค่ามันต้องมี
ศรัทธา มีสามัญสำนึกเป็นสิ่งที่ดีงามในหัวใจขึ้นมาจนถึงมีคุณค่า แล้วถ้ามีคุณค่า เวลาอยากจะ
ประพฤติปฏิบัติ เวลาอยากจะประพฤติปฏิบัติมันก็อยู่ที่วาสนานะ

ชิปปาภิกษุญา ผู้ที่ปฏิบัติง่ายรู้ง่าย ในพระไตรปิฎกเวลาแต่ละองค์ อย่างเช่นพระสารีบุตร ๑๔ วัน พระโมคคัลลานะ ๗ วันอย่างนี้ มันก็อยู่ที่วาสนาของคน

เวลาพระโมคคัลลานะ พระสารีบุตรพาสหายไป เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กำลังเทศนาว่าการ สหายสำเร็จพระอรหันต์หมดเลย ๕๐๐ นี่พระโมคคัลลานะ พระสารีบุตรยังไม่สำเร็จเลย ทั้งๆ ที่เป็นหัวหน้าเขานะ มีอำนาจวาสนาเหนือเขานะ แต่เพราะอะไร

เพราะได้สร้างอำนาจวาสนามา บรรณานว่าเป็นอัครสาวกเบื้องซ้ายและเบื้องขวา เวลา บรรณานเป็นพระอัครสาวก เวลาไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก “นั่นนะอัครสาวกของเรามาแล้ว” ทั้งๆ ที่ยังไม่สำเร็จนะนะ ท่านพูดไว้มาก่อนเลย

เวลาสำเร็จแล้ว ท่านจะตั้งผู้ที่ทำหน้าที่การงานให้ สารีบุตร พระโมคคัลลานะเป็นอัครสาวกเบื้องซ้ายเบื้องขวา สงฆ์ดีเตียนกันใหญ่เลย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่เป็นธรรมๆ ถ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นธรรม ต้องตั้งพระอัญญาโกณฑัญญะเป็นอัครสาวกเบื้องซ้ายและเบื้องขวา เพราะเป็นสงฆ์องค์แรก

แต่พระอัญญาโกณฑัญญะเป็นสงฆ์องค์แรกเลย เป็นพระอรหันต์พร้อมกับปัญจวัคคีย์ ๕ องค์นั้นนะ เวลาสำเร็จแล้วไปอยู่ป่าตลอดเลย แล้วจะตั้งเป็นอัครสาวกเบื้องซ้ายเบื้องขวาอย่างไร

ความถนัดของท่าน ท่านไปอยู่ป่าอยู่เขาของท่าน พระอัญญาโกณฑัญญะนะ เวลาท่านจะ สิ้นอายุขัย มาลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเข้าสู่นิพพาน

พระอรหันต์จะกลับมาเกิดอีกไหม พระอัญญาโกณฑัญญะจะมาก่อเกิดอีกหรือเปล่า

นี่ความเชื่อใจ เวลาศึกษาความเชื่อ แต่ความจริงเป็นความจริงวันยังค่ำ ความจริงมันพูดที่ ไหนมันก็เป็นความจริง พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะท่านสร้างของท่านมา คำว่า “สร้างมา” จริต นิสัยใจ

เวลาหลวงตาท่านพูด ถ้าเราประพฤติปฏิบัติของเราขึ้นมาแล้ว ถ้ามีคุณธรรมแล้ว ไม่ต้องไป อวดดีอวดเด่นใดๆ ทั้งสิ้นนะ มันอยู่ที่วาสนา

วาสนาของคน คนที่มีวาสนา เห็นใหม่ วาสนาส่งที่เข้ามาๆ ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ มันมีเหตุ มีปัจจัยของมันมาอย่างนั้น มันต้องเป็นอย่างนั้น เวลาพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะท่านสำเร็จแล้วเป็นมือซ้ายมือขวาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเพื่อประโยชน์กับพระพุทธศาสนา นั้นนะเพราะท่านสร้างมา คำว่า “สร้างมา” สร้างบุญญาธิการมา ฉะนั้น ถึงเป็นผู้ที่มีปัญญามาก มีปัญญาเป็นกำลังของพระพุทธศาสนา เพื่อความมั่นคงของพระพุทธศาสนา

พอมันมีความมั่นคงมา เวลากาลเวลามันผ่านมาในกึ่งกลางพระพุทธศาสนา เวลาสังคม ร่มเย็นเป็นสุขนะ พระพุทธศาสนาสอนถึงการให้อภัย พระพุทธศาสนาสอนถึงการเสียสละ พระพุทธศาสนาสอนถึงความสามัคคี ความสามัคคี ความเห็นดีงามต่อกัน การมีความสุข ร่วมกันนะ นั้นนะเป็นความดีงาม ความดีงามมงคล เห็นใหม่

เวลามนุษย์มันก็มีเท้า มีเท้า มีร่างกาย มีมือ มีศีรษะ ในสังคมก็เหมือนกัน สังคมก็ต้องมีผู้นำ สังคมต้องเป็นผู้ที่ดีงาม ถ้าสังคมเป็นผู้ปกครอง ราชานะ ในพระไตรปิฎก เวลาสงฆ์ลงอุโบสถ ถ้าใครลุก ยังไม่สำเร็จ ลุก เป็นอาบัติทันที

ให้ความสามัคคีในสงฆ์ไง ต้องลุก ทำกิจกรรมพร้อมกัน เลิกพร้อมกัน ทุกอย่างพร้อมกัน แต่จะให้ลุกได้ หนึ่ง มีสัตว์ร้ายเข้ามา อย่างเช่น งู ไฟไหม้ หรือพระมีปัญหา แล้วเวลาราชาสั่ง ราชานะ

เราเกิดมา เราเกิดมาด้วยบุญด้วยกุศลนะ สังคมร่มเย็นเป็นสุขถ้ามีผู้ปกครองที่ดีงาม มันทำให้สมณะชีพรามณ์มีโอกาสได้ประพฤติปฏิบัติ มันส่งเสริม มันเกื้อมันกูลกันไง ถ้ามันเป็นประโยชน์ มันเป็นประโยชน์อย่างนั้น ถ้าประโยชน์มันเป็นอย่างนั้น นี่พระพุทธศาสนา แล้วเราเกิด มามันมีประโยชน์กับเรา

ถ้ามันมีประโยชน์กับเรา สิ่งที่สังคมที่เกิดขึ้นมันเป็นกระจกส่อง มันเป็นการให้เราได้สำนึก เป็นสิ่งที่ให้เราได้คิด ถ้าเรามีสำนึก มีความคิดขึ้นมา คนที่มีกตัญญูทเวที เกิดบนแผ่นดินนี้ต้องตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน

เราเกิดจากพ่อจากแม่ พ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของลูก เรามีความกตัญญูตเวที แต่กตัญญู
กตเวที ในครอบครัวทุกครอบครัวแหละ เวลาลูกชายออก จะไปบวช ในสมัยพระพุทธกาล พระ
รัฐบาล ลูกชายคนเดียว เวลาเมื่อศรัทธาความเชื่ออยากบวชในพระพุทธศาสนา พ่อแม่ไม่อนุญาตให้
บวช บวชไม่ได้

บวชไม่ได้ อดอาหาร จะบวชอย่างเดียว พ่อแม่ก็ไปเอาเพื่อนมาช่วย มาเกลี้ยกล่อม เพื่อนกับ
เพื่อนรู้จักนิสัยกันไง บอกว่า พอพูดตกลงกันแล้วก็ไปพูดกับพ่อแม่ว่า อยากเห็นหน้าลูกใหม่ ถ้า
อยากเห็นหน้าลูกต้องให้บวช ถ้าไม่อยากเห็นหน้าลูก ลูกอดอาหารตายเลย

สุดท้ายพ่อแม่จำยอม ไม่อยากให้ลูกตาย ก็ต้องให้ลูกได้บวชก่อน พระรัฐบาลบวชแล้ว
ประพฤติปฏิบัติจนเป็นพระอรหันต์นะ พอเป็นพระอรหันต์ขึ้นมาเยี่ยมบ้านๆ พ่อแม่ ด้วย
ความคิดของพ่อของแม่ เอาทรัพย์สมบัติมากองไว้เลย ถ้ามลูกชายพระอรหันต์ บอกว่า “ทรัพย์
สมบัตินี้ให้ทำอย่างไร”

ลูกชายเป็นพระอรหันต์นะ บอกว่า “ให้ใส่ล้อเกวียนแล้วไปดัมปีใส่แม่น้ำเลย”

ทรัพย์สมบัติมันทำให้คนติด ทรัพย์สมบัติทำให้พ่อแม่ยังติดข้องอยู่ในสิ่งนั้นไง

แต่ถ้าพูดถึงทรัพย์สมบัตินั้นท่านทำเพื่อประโยชน์กับท่าน แล้วฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมา
มันจะเป็นคุณธรรมในหัวใจใจ สัจธรรมอันนั้นมีคุณค่า โลกธรรม ๘ มีลาภเสื่อมลาภ มียศเสื่อมยศ
สิ่งนี้มีคุณค่ามากกว่านั้น เวลาที่มีคุณค่ามากกว่านั้นนะ

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาตรัสรู้ธรรมแล้วเทศนาว่าการแล้ว เวลาได้ปัญจ
วัคคีย์ ได้ยสะ แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็น ๖๐ องค์ใจ “ภิกษุทั้งหลาย เธอกับเราพ้น
จากบ่วงที่เป็นโลกและเป็นทิพย์”

บ่วงที่เป็นโลกๆ ทรัพย์สินเงินทอง หน้าที่การงาน เป็นบ่วงที่เป็นโลกทั้งนั้น ถ้าบ่วงที่เป็นโลก
มันรัดคอรัดแข้ง รัดชีวิตของเราไว้อยู่อย่างนั้นไง เวลาพระรัฐบาลเป็นพระอรหันต์ขึ้นมาแล้ว ให้เอา

สิ่งนั้นนะดมปีใส่แม่น้ำไปเลย ถ้ามันดมปีใส่แม่น้ำไปเลย มันก็หมดไปเลยไง ไม่ต้องไปห่วงมัน ไม่ต้องไปให้มันรัดคอรัดเท้ารัดต่างๆ แล้วถ้ามีโอกาสของเรา เรามาฝึกหัดภาวนาของเรา

แล้วถ้าเราฝึกหัดภาวนาของเรา บ่วงที่เป็นทิพย์ๆ สิ่งที่เป็นทิพย์ที่มันรัดเราอยู่ กิเลส ตัณหาความทะยานอยาก อยากดัง อยากใหญ่ อยากมีอำนาจวาสนานะ มันยังมีปัญหาอยู่อีกมากนะ ถ้าเราพิจารณาของเรา เราย้อนกลับมาในหัวใจของเรา เห็นไหม

ถ้าย้อนกลับมาในหัวใจของเรา ในการประพฤติปฏิบัติ ในการประพฤติปฏิบัติเรามีครูบาอาจารย์ที่ไหน เรามีศรัทธาที่มีความเชื่อหรือไม่ ถ้ามีศรัทธาที่มีความเชื่อ การกระทำของเรา ความเพียรชอบ มันต้องเป็นความเพียรชอบ เป็นความวิริยะ ความอุตสาหะ

ความเพียรชอบ เห็นไหม เวลาวัดของครูบาอาจารย์ของเราตั้งแต่สมัยหลวงปู่่มัณมา ท่านจะให้เจียบให้สัด ให้รักษาหัวใจของตน คั่นคว่ำหาหัวใจของตนให้ได้ วัดป่าวัดกรรมฐานเขาเน้นหนักในการทำสมาธิเพียรเพื่อคั่นคว่ำหาจิตใจของตน

เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาตรัสรู้ก็ตรัสรู้ในป่า เวลาตรัสรู้ในป่าขึ้นมาอยู่ที่โคนต้นโพธิ์นั้น แต่ความจริงแล้วเพราะใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าต่างหาก บุญเพณิวาสนาสุสติญาณ จุตูปปาตญาณ อาสวักขยญาณทำลายอวิชชาในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วเสวยวิมุตติสุขๆ มันมีคุณค่าอยู่ที่นี้

พอมีคุณค่าอยู่ที่นี้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเผยแผ่ธรรมขึ้นไป เขามีศรัทธาที่มีความเชื่อ กษัตริย์ต่างๆ สร้างวิหารวัดวาอารามให้เป็นที่พักของผู้ไม่มีเรือน ผู้ที่ออกมาบวชแล้วไม่มีเรือน พระพุทธเจ้าอนุญาตให้อยู่ในเรือนว่าง อยู่ในกระต๊อบห้องหอ

เวลาพระขึ้นมาก็เป็นวินัยขึ้นมาเพื่อบังคับไว้ๆ บังคับไว้เนี่ยมันเป็นอาวุธไง อาวุธ เวลากิเลส ความสะดวกความสบาย ความพอใจของมัน มันจะหยาบจับไปหมดละ วินัยก็มาตัดไว้ๆ ตัดไว้เพื่ออะไร ตัดไว้เพื่อหน้าที่ของภิกษุ หน้าที่ของนักรบมันต้องรบกับกิเลสในใจของตน รบกับกิเลสในใจของตน เห็นไหม หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านถึงมาทำข้อวัตรปฏิบัตินี้ไว้ๆ

ในวงกรรมฐาน ในวงพระปฏิบัติเขาต้องการความสงบสงัด เขาต้องการเวลา ต้องการในการประพฤติปฏิบัติ ถ้าคนที่ขวนขวาย เวลานี้สำคัญมาก ทั้งๆ ที่เวลามันเท่ากันทั้งสิ้น

เวลาเขาอยู่ทางโลก เวลาเขาบอกว่าเขาไม่มีเวลาจะประพฤติปฏิบัติ เวลาเรามาบวชมาเรียน ถ้าเรามาบวชแล้วเรายังต้องเรียนเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติ นั่นก็ต้องเรียนกันไปก่อน ถ้าคนจะเรียน

แต่คนที่มั่นคง เรามีอุปัชฌาย์อาจารย์ อุปัชฌาย์ให้กรรมฐาน ๕ มาแล้ว แล้วเรามีครูบาอาจารย์ในการประพฤติปฏิบัติเข้าหมู่ๆ เข้าหมู่ในการปฏิบัติ หมู่จะชักจะนำกันขึ้นไปให้เป็นแนวทางปฏิบัติ แล้วมีครูบาอาจารย์คอยชี้แนะคอยบอก คอยกันไว้ใจ กันไว้ไม่ให้มันแฉลบออกนอกเรื่องนอกราวไป ถ้าไม่กันไว้ เพราะกิเลสในใจมันมหาศาลเป็นกองทัพๆ เลยแหละ เป็นกองทัพๆ แต่เวลามันเป็นนามธรรมแล้วมันจับไว้ในหัวใจของสัตว์โลก

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาตรัสรู้ธรรม พญามารมาเผชิญหน้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่มันเป็นธรรมาธิษฐานใจ ยืนยันกับภรรณีใจว่าเราได้เคยทำบุญไว้มากน้อยขนาดไหน ปิบบวยผม มารตาย

สิ่งที่เกิดมานั้นเป็นธรรมาธิษฐาน แต่ความรู้สึกนึกคิดเรื่องเวรเรื่องกรรม เรื่องอวิชชา เรื่องกิเลสต้นหาความทะยานอยากของเรามันจับอยู่ที่ใจ แต่เราไม่เห็นตัวมันเลย

แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นธรรมาธิษฐานให้เราเห็นใจว่า ถ้ากิเลส กองทัพของมารๆ เวลาถ้ามันดีดมันดันขึ้นมาในใจขึ้นมา มันมีมากมายมหาศาลขนาดไหน

แต่ถ้าคนไม่ประพฤติปฏิบัติขึ้นมา มันเรื่องอะไรกันนะ นั่นมันเรื่องอะไรกัน เขาทำอะไรกันนะ

เพราะเขาพยายามจะค้นคว้าหาหัวใจของตนใจ พอลค้นคว้าหาหัวใจของตนด้วยความสงบความระงับอันนั้น ถ้าจิตใจมันสงบระงับขึ้นมา มันมีกำลังของมัน มันจะย้อนกลับเข้าไปหาพญามารอย่างนั้นนะ ลูกหลานของมาร กองทัพของมาร แล้วใช้สติใช้ปัญญา ใช้มรรคใช้ผล การประพฤติปฏิบัติขึ้นมาเมื่อมีเหตุมีปัจจัยไป บุคคล ๔ คู่ บุคคล ๔ คู่ มันจะไปเริ่มจากตรงนั้นนะ

แต่ถ้าคนปฏิบัติไม่เป็นๆ ไม่เป็นมันก็เอาสี่ข้างเข้าถูนั่นละ เหมือนคนป่วย

คนที่มีอำนาจวาสนานะ เห็นสังคมถ้ามันขาดตกบกพร่องนะ เขาก็พยายามชวนชววยของเขา ชวนชววยเพื่ออะไร ชวนชววยเพื่อคุณงามความดีของเรา แล้วพยายามทำสังคมนี้ให้มันคง ยั่งยืนขึ้นมา

แต่เวลาเหมือนกับคนป่วย สังคมเขามันคงแข็งแรงของเขาอยู่แล้ว ไปทิ่มไปตำไปทำลายเขา ว่าไอ้หนูก็ไม่ได้ ไอ้นี้ก็ไม่ได้ ถ้ามาป่วยเหมือนเราจะดี มาป่วยเหมือนเราไง ถ้าจะทำความสงบของใจ ไม่ต้อง เรามีปัญญาอยู่แล้ว เราเท่าทันกิเลสอยู่แล้ว

คนเราใช้วิชาชีพได้ก็แล้วแต่ มีการศึกษามากน้อยขนาดไหนนั่นเป็นทฤษฎี มันควรมีการศึกษา ต้องมีปัญญา แต่เวลาประกอบหน้าที่การทำงานทำวิชาชีพมันต้องมีสติมีปัญญา มีประสบการณ์ มีการกระทำ มันถึงจะเป็นผลงานอย่างนั้นขึ้นมา

มีการศึกษามาแล้วว่ามีความรู้แล้วว่าตัวตนจะประสบความสำเร็จในชีวิต มันเป็นไปได้ สิ่งที่จะเป็นไปได้ เรามีการศึกษามากน้อยขนาดไหน เราเป็นวิชาชีพแล้วมันยังมีค่าวิชาที่เราศึกษามาด้วย แล้วเราทำหน้าที่การงานของเรา แล้วถ้าใครทำธุรกิจ ใครทำหน้าที่การงานของเรา มันก็ต้องทำงานเพื่อความเจริญก้าวหน้าในชีวิตในอาชีพนั้น ถ้าในอาชีพนั้นเอาไว้อย่างชีพๆ เลี้ยงชีพมันก็อยู่กับโลกใจ แล้วเลี้ยงชีพแล้ว โลกนี้เราร้อนนัก เธอจะมีที่พึ่งหรือเปล่า ถ้าโลกนี้มันเราร้อนนัก แล้วเราจะหาที่พึ่งที่ไหน ไม่มีที่พึ่ง

ชาติ ศาสนาใด ศาสนาถึงมาเยี่ยวยายให้คนเราผ่อนคลาย ให้คนเรามีที่พึ่งที่อาศัย แล้วถ้าคนมีอำนาจวาสนาขึ้นมา ถ้าศาสนามาจากไหนละ มันน่าเชื่อถือมากน้อยแค่ไหนละ ถ้ามันน่าเชื่อถือมากน้อยขนาดไหน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ พระรัตนตรัยของเรา พระรัตนตรัยของเรา

แล้วพระรัตนตรัยของเรา เวลาจะประพฤติปฏิบัติ ปฏิบัติอย่างไร เวลาจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากำหนดอานาปานสติก่อน

เวลาพระโมคคัลลานะ พระสารีบุตรไปอยู่กับสัญชัย นู่นก็ไม่ใช่ นี่ก็ไม่ใช่ พยายามปฏิเสธถึง
อารมณ์ความรู้สึกใจ แล้วปฏิเสธไปปฏิเสธมามันก็วนอยู่ในใจนั้นใจ นี่กองทัพอของมาร ไม่ได้พบไม่ได้
เห็นของมันใจ

เวลาไปเห็นพระอัสสชิ พระอัสสชิบอก ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ

ความรู้สึกนึกคิดที่มันวนๆ อยู่เนี่ยมันมีที่มาที่ไปทั้งสิ้น เวลาที่มีที่มาที่ไป มันจะเป็นจริงเป็นนิสัย
ของคน คนคิดมากคติน้อย คนที่มันมีไฟสุ่มซ่อนในใจ มันจะทำอย่างไรให้มันสงบระงับเข้ามาใน

เวลาไปฟังพระอัสสชิ พระอัสสชิบอก ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ

ถ้าหัวใจมันไม่มีเหตุไม่มีผลของมัน มันจะเป็นจริงเป็นจังขึ้นมาไม่ได้ ถ้ามันจะเป็นจริงเป็นจัง
ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนให้ไปดับที่เหตุเนี่ย

เหตุคืออะไร

ไม่มี กิเลสไม่มี เราท่องนะ นกแก้วนกขุนทองแล้วกิเลสมันหายไปหมดเลย มันไม่กลั้วมา มัน
ดับหมด โอ้ย! กิเลสตายเกลี้ยงเลย แล้วกิเลสเป็นอย่างไร ไม่รู้จัก

คนมันต้องรู้ต้องเห็น ต้องมีเหตุมีปัจจัยของมัน เวลาที่มีเหตุมีปัจจัยขึ้นมา ฟังพระอัสสชิแล้ว
เป็นพระโสดาบัน ไปบอกพระโมคคัลลานะ บอกบริษัทบริวาร เป็นพระโสดาบันหมดเลย

ไปหาสัญชัยใจ นู่นก็ไม่ใช่ นี่ก็ไม่ใช่ เก่งกาจ แล้วเป็นลูกศิษย์ที่ดั่งาม เรามีครูบาอาจารย์แล้ว
ก็พยายามจะชวนสัญชัยไปด้วย สัญชัยถาม “ในโลกนี้มีคนโง่มากหรือคนฉลาดมาก” ด้วยสติด้วย
ปัญญานักปราชญ์สมัยพุทธกาลนะ คนโง่มันต้องมากกว่าคนฉลาดอยู่แล้ว

“เราจะอยู่กับคนโง่ ให้ไปอยู่กับคนฉลาด” นี่พูดประชด แต่เวลาเขาไปหมดแล้วกระอักเลือด
เลย

ที่เขาพร้อมเย็นเป็นสุขแล้วก็โยไปเหยไปทิ้งไปดำให้มันแตกแยก ใ้ฉันถ้าเป็นความจริงขึ้นมาๆ เราไม่มีความจริงขึ้นมา เราก็ไปบอกว่า ความจริงอันนั้นไม่ใช่ ใช่แต่ความจริงของเรา

เวลาเป็นความจริง สัจจะความจริงทางโลก ทางโลกนะ เวลานั้น นกเวลามันสายพันธุ์ของมัน มันผสมพันธุ์ของมัน แล้วผสมพันธุ์แล้วมันก็ต้องทำรังของมัน มันหาจอมผา หาที่ปลอดภัยของมัน ถ้ำนกน้ำ นกมันก็อยู่ตามริมน้ำของมัน มันไข่ มันไข่แล้วมันฟักนะ พอฟักเป็นตัวแล้วมันต้องเลี้ยงลูกของมันนะ

มันมีนกกาเหว่า มันเอาเปรียบ ธรรมชาติสร้างมาอย่างนั้น แต่มันเป็นสัตว์ เวลามันจะไข่ มันไปไข่ มันจะหานะ หาไปหยอดไข่ใส่รังคนอื่น แล้วมันไม่ฟักไม่เลี้ยงไม่ดูแล

ใ้ฉันเขาเวลามันไข่ ใ้ฉันเขาว่ามันก็ไปแอบไข่ใส่ไว้ในนั้น นกเขามันก็ฟักนะ ฟักจนเป็นตัว นกเขามันก็หาเหยื่อมาบ่อนลูก อ้อ! เลี้ยงไปเลี้ยงมาทำไมใ้ตัวนี้มันใหญ่กว่าเขาจะ แต่มันก็เลี้ยงโดยสัญชาตญาณนะ สัญชาตญาณของสัตว์

กาเหว่ามันไม่เคยฟักไข่ มันไม่เคยดูแลลูก มันเลี้ยงลูกไม่เป็น นี่กาเหว่า แต่มันคร่ำครวญนะ ‘กาเหว่า!’ มันขัน มันขัน ‘กาเหว่าๆ’ แต่มันไม่รู้จักระเบิดที่มันไป ไม่รู้ เวลามันรู้อย่างเดียว รู้ว่ามันจะไปหยอดไข่ใส่รังของคนอื่น มันเป็นอย่างนั้นหรือ

แต่โดยธรรมชาติ สายพันธุ์ใดก็แล้วแต่ มันผสมพันธุ์แล้วเวลามันไข่ มันไข่แล้วมันต้องกกไข่ พอกกไข่ขึ้นมาแล้ว เวลาลูกมันเกิดแล้วมันต้องเลี้ยงดูต้องอุ้มอุ้มดูแล แล้วสัตว์นั้นก็ล่ามันมาล่า ลูกล่าอะไรของมัน มันธรรมชาติของมันไง นี่ธรรมชาติ

ใ้ฉันก็เหมือนกัน ในการประพฤติปฏิบัติของเราถ้ามันจะเป็นความจริง สายพันธุ์ของนกมันแต่ละสายพันธุ์ ถ้าสายพันธุ์ของมัน มันผสมพันธุ์ มันไข่ มันฟักไข่ มันดูแลลูกของมัน มันเติบโตขึ้นมา เห็นไหม คนที่จะประพฤติปฏิบัติ จิตอยู่ไหนๆ สักพัก

เริ่มต้นการประพฤติปฏิบัติ ครูบาอาจารย์ท่านสอนถึงการทำความสงบของใจ ถ้าทำความสงบของใจ ถ้าใจมันสงบเข้ามา ทำสมาธิสมาธิขึ้นมาเพราะอะไร

เวลาเราเกิดเป็นมนุษย์เห็นใหม่ เราเป็นคนใช้ใหม่ เราบวชมาเป็นพระ พระเป็นนักประพฤติปฏิบัติใจ เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ถ้ามันจะประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริงเข้าสู่สัจจะเข้าสู่ความจริง ธรรมทั้งหลายมันมาแต่เหตุ เหตุที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ปฏิเสธไหมว่าเกิดจากในใจ ในกรรม ในน้ำครำ ในโอปปาติกะ จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะนี้ แล้วจิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะที่มันเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ มันเกิดมามันมีจิตใหม่

แล้วจิตมาเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาเป็นคนแล้ว เกิดมาเป็นคนด้วยอำนาจวาสนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ตรัสรู้ธรรมเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะก็ได้สร้างบุญสร้างกุศลมาเป็นอัครสาวกเบื้องซ้ายเบื้องขวา ปรากรณา การปรากรณา การสะสมบุญญาธิการมา

สิ่งที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมันมีของมัน แต่มีของมันแล้วเวลาเกิดแล้วด้วยบุญด้วยอำนาจวาสนา มันจะมีอำนาจวาสนาเชื่อ เชื่อแนวทางใด ถ้าเชื่อแนวทางใดก็แนวทางนั้น เชื่อโดยที่ว่ามันไม่ต้องทำอะไรเลย พุทโธมันมีอยู่แล้ว ใ้พวกคุณจิตมันบอกไม่ต้องทำอะไรเลย อยู่เฉยๆ มันเป็นคนของมันเอง

แล้วเหตุผลมันอยู่ไหน มันไม่มีเหตุไม่มีผลหรอก

ไฉนก็เหมือนกัน ทำสมาธิหลับตาลืมตา หลับตาลืมตามันเกี่ยวอะไรกับสมาธิ สมาธิคือสมาธิ

แต่สมาธิหลับตา สมาธิลืมตา ถ้ามันลืมตาแล้วมันจะมีจรรณะ ๑๕

สมาธิ ไฉนมันขึ้นของปัญญา มันส่วนประกอบของจิต เห็นใหม่ ดุสิ จริตนิสัย เวลาจริตนิสัยของคน เวลาปริกรรมพุทโธ เวลาธัมโม สังโฆ เวลามรณานุสติ เวลาปัญญาอบรมสมาธิ มันทำได้แตกต่างหลากหลายทั้งสิ้น ทำเพื่ออะไร

อยากจะเป็นชาวพุทธ เป็นสาวกสาวกະผู้ที่ประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริงที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้เสวยวิมุตติสุขๆ การเสวยวิมุตติสุขนั้นคือสติปัญญาสมบูรณ์แบบ การ

สติปัญญาสมบูรณ์แบบในการดำรงชีพขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พุทธกิจ & เล็งญาณ เล็งญาณนะ เข้าเล็งญาณว่าควรจะไปเอาใครก่อน จนเล็งญาณไปเห็นองคุลิมาลจะฆ่าแม่ นั่นก็ไปเอาองคุลิมาลก่อน

เล็งญาณนี้หน้าที่ พุทธกิจ & เข้าเล็งญาณแล้ว เข้าออกบิณฑบาต เวลาออกบิณฑบาตขึ้นไปบ้านใดเมืองใดเขามีทุกข์มีภัย แล้วคนนั้นอายุสั้นกว่าเขาคือจะตายก่อน ใครจะตายเร็วต้องไปเอาคนนั้น เอาคนนั้นก่อนด้วยความเมตตาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาตอนเย็น เทศนาว่าการบริษัท ๔ เวลาหัวค่ำเทศนาภิกขุสงฆ์ กลางคืนเทศนาว่าการเทวดา อินทร์ พรหม นี่ พุทธกิจ & เสวยวิมุตติสุข มันมีความสุขๆ ในใจอันนั้น

แล้วเวลาเทศนาว่าการ พระโมคคัลลานะ เวลาไปแก้สิ่งที่ผู้เห็นผิดๆ ใช้พระโมคคัลลานะ พระสารีบุตรเวลาไปได้แย้งกับเจ้าลัทธิต่างๆ ให้อพวกเดียรถีย์นิครนถ์นะ ได้แย้งด้วยธรรมะกันนะ นี่ไง ถ้ามันเป็นจริง ถ้ามันเป็นจริงเป็นสัจธรรมเป็นความจริง แล้วเราจะประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริงอันนั้น

ถ้าความจริงอันนั้น เห็นไหม สิ่งที่เราประพฤติปฏิบัติ ครูบาอาจารย์ท่านบอกให้ทำความสงบของใจเข้ามา ทำความสงบของใจเข้ามา

ถ้าใจสงบระบับเข้ามา เห็นไหม เราจะเป็นนกสายพันธุ์ใดก็ได้แล้วแต่ เราจะทำตามข้อเท็จจริงนั้น เราไม่ใช่กาเหว่า ดีแต่ขัน ดีแต่ร้องตอนเช้านะ สิ่งใดเอารัดเอาเปรียบเขา คอยมองแต่ว่านกพันธุ์อื่นมันจะวางไข่เมื่อไหร่ แล้วก็จะแอบไปวางไข่ในรังของมันนั่นนะ แล้วปล่อยให้เขาฟัก ปล่อยให้เขาเลี้ยงดู มันถึงปฏิเสธ ลืมตาๆ นั่นไง

จะหลับตากับลืมตามันมีถูกและผิด มิฉฉาหรือสัมมา คนทำทั้งหลับตาทั้งลืมตาทั้งถูกและผิดทั้งนั้นนะ ถ้าผิดก็คือผิด ไม่ใช่หลับตาแล้วมันจะถูกไปทั้งนั้น หุ่นยนต์มันยังไม่ถูกเลย คนตาบอดไม่ตาบอดแล้วอย่างนั้นเขาก็ผิดตลอดไปสิ ให้อคนลืมตาจะลืมตา

หลับตาลืมตามันเป็นเรื่องของสรีระร่างกาย มันไม่เกี่ยว ไม่เกี่ยวกับหัวใจเลย ไม่เกี่ยวกับสมาธิ ไม่ได้สมาธิเลย

ถ้ามันจะเป็นสมาธิไม่เป็นสมาธิขึ้นมา มันจะสงบระงับ มันมีความจำเป็นต้องทำหรือไม่ ถ้ามันมีความจำเป็นต้องทำขึ้นมา เราก็ทำมาเพื่อความเป็นจริงใจ ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุไฉน สร้างเหตุและผลขึ้นมา เราทำความสงบของใจเราเข้ามา ถ้าใจสงบระงับเข้ามา สงบมาก สงบน้อย เอาแล้ว

จากทุกข์แสนทุกข์จากการกระทำขึ้นมา เห็นใหม่ เกิดมาเป็นคนมันทุกข์มาก ทุกข์แล้วพูดให้ใครฟังไม่ได้ด้วย มันทุกข์อยู่ในหัวใจนี้ แล้วมีศรัทธามีความเชื่อแล้วศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มีครูบาอาจารย์เป็นที่พึ่งที่อาศัย มันก็ทำให้กิเลสสงบระงับมาบ้าง มันไม่บีบไม่คั้น ไม่ทำลายตัวเองจนถึงกับเสียชีวิตไป แล้วมาฝึกมาฝน มาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา มีศรัทธาในพระพุทธศาสนา เรามีสิ่งใดถ้าเป็นประโยชน์กับเราได้ด้วยการเสียสละเพื่อความสามัคคี เพื่อความระงับในสังขม เราทำๆ เราทำคุณงามความดี

เราเกิดกับแผ่นดินนี้ เราเกิดบุญกับแผ่นดินนี้ เราเกิดในพระพุทธศาสนา ในรัตนตรัย พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ท่านเทศนาว่า การ ท่านสอนให้เราประพฤติปฏิบัติ เราก็จะประพฤติปฏิบัติแบบนั้นให้หัวใจของเรามันมีกำลัง ให้หัวใจของเราเข้มแข็ง ให้หัวใจของเราไม่อ่อนแอ ไม่หมักหมมอยู่กับความรูสึกนึกคิดแบบนั้น แล้วเราเสียสละทานของเรา เราประพฤติปฏิบัติของเรา เราจะกระทำของเรา

แล้วเวลาทำของเรา มันมีเวลาขึ้นมา นั่งสมาธิที่ไหนก็ได้ เวลาจะปฏิบัติใน เจริญกรรมที่ไหนก็ได้ เวลาไปทำงานขบรถ พุทโธไปได้ นี่รักษาหัวใจของตน

หัวใจเป็นนามธรรม ปฏิสนธิจิต เกิดในไข ในครรภ์ ในน้ำคร่ำ ในโอปปาติกะ แต่ปัจจุบันปัจจุบันมันเกิดเป็นเรา ถ้าเกิดเป็นเราๆ นะ เกิดเป็นเราแล้วเรามีสติมีปัญญา เราเกิด เรามีอำนาจวาสนา

เวลาคนเขาเกิดมาเขาบอกเลยนะ ให้ออกไปวัดเป็นคนที่มีปัญหา ให้อามีความสุข เราเที่ยวรอบโลก

สุขภาพกายก็เสีย สุขภาพจิตก็เสีย เสียทั้งทรัพย์ เสียทุกอย่าง เสียเวลา เสียทุกอย่าง แล้วถ้าไปเกิดอุบัติเหตุสิ้นชีวิตไป ไม่ได้อะไรเลย

‘ไอ้พวกไปวัด ไอ้พวกปฏิบัติ ไอ้พวกนี้ไอ้พวกมีปัญหา นั่งสมาธิภาวนา เอาเวลาไปทำประโยชน์กับโลกดีกว่า

แต่คนนั่งสมาธิภาวนาขึ้นมาเพราะสุขทุกข์อยู่ที่ใจ ใจที่มันทุกข์มันยากอยู่นี้เพราะมันมีกิเลส ตัณหาความทะยานอยากขั้บตันอยู่ในใจ เวลามันขั้บตันอยู่ในใจ เราเกิดเป็นมนุษย์ เรามีอำนาจวาสนาได้นับถือพระพุทธศาสนา

พระพุทธศาสนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกพระอานนท์ไว้เลย “อานนท์ เธอบอกบริษัท ๔ นะ ให้ปฏิบัติบูชาเราเถิดๆ”

เห็นไหม แม้แต่การทำทานนั้นก็เป็นการปฏิบัติอย่างหนึ่ง การปฏิบัติคือการกระทำบุญ เราตั้งเจตนาแล้วเราจะทำบุญกุศลของเรา เราก็ต้องมีการประพฤติปฏิบัติ มีการกระทำของเราเหมือนกัน แต่มันเป็นระดับของท่าน เขาเรียกขรรยาวาสนธรรม

แล้วเวลามาถือศีลๆ กัน ถือศีล ศีลคืออะไร ศีลคือความปกติของใจ ศีล ๕ ศีล ๘ ศีล ๑๐ ศีล ๒๒๗ ถ้าเราไม่ทำอะไรผิดเลย แล้วไม่ทำอะไรผิดเลยก็เดินเล่นไม่ทำอะไรเลย มันก็ไม่ได้อะไรเหมือนกัน

มันมีศีล ๕ ต้องมีธรรม ๕ มีศีล ๑๐ ต้องมีคุณธรรม ๑๐ มีศีล ๒๒๗ มันก็ต้องมีสติปัญญาพยายามทำหัวใจของเราให้สงบระงับเข้ามา ถ้ามันมีสติมีปัญญามันก็จะชวนชวายใจ

แล้วบอกว่า มันประพฤติปฏิบัติมันเป็นคนมีปัญหา มันไม่มีความสุขเหมือนพวกเรา

แต่ถ้าคนเขาไปประพฤติปฏิบัติของเขา หายใจเข้านี้ก็พุท หายใจออกนี้ก็โธ มีคำบริกรรมของเรา ใช้ปัญญาอบรมสมาธิ

ปัญญาอบรมสมาธิ คนเรามันมีความรู้สึกนึกคิดอยู่แล้ว คนเราจะมีความสุขเพราะความคิดของตน ถ้าความคิดของตน ความคิดเป็นความสุขเพราะอะไร มีความสุขเพราะว่าความโลภ ความโกรธ ความหลง กิเลสตัณหาความทะยานอยากมันขั้บตันออกไป แล้วเรามีศรัทธา

มีความเชื่อ เราก็พยายามเปรียบเทียบ เปรียบเทียบความคิดเราเข้ากับธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เขาเรียนธรรมะวันอาทิตย์ เขาก็เรียนของเขา เด็กๆ แล้วเรียนนักเรียนโท นักเรียนตรี นักเรียนเอก แล้วถ้าไม่เรียน วัดทั่วไป วัดกรรมฐาน เขาจะพิมพ์ประวัติการสมบุญสมบันของครูบาอาจารย์แต่ละองค์ที่เป็นเพชรน้ำหนึ่งๆ เพชรน้ำเอก หลวงตาบอกเลย เขาพิมพ์แจก แจกเป็นทาน เป็นธรรมทาน

เราศึกษาเราอ่านของเราขึ้นมาเป็นคติธรรม คติธรรมว่าครูบาอาจารย์ของท่านก็เป็นมนุษย์เหมือนเรานี่แหละ

เราบอกว่าเราจะไปเที่ยวก็ได้ เราจะมีความสุขความสบายของเรา เราต้องไปประพฤติปฏิบัติทำไม

ครูบาอาจารย์ของเราแต่ละองค์ท่านก็มีอำนาจวาสนา ท่านเป็นครูบาอาจารย์ของเรา ท่านก็เป็นคนเหมือนกัน แล้วถ้าบางองค์มีอำนาจวาสนาเหมือนกัน เป็นเศรษฐี เป็นนายร้อย ทำไมท่านเสียสละออกมาบวช บวชแล้วทำไมท่านประพฤติปฏิบัติ แล้วท่านดั้นด้นชวนขวายเป็นไปหาหลวงปู่ มัน หลวงปู่มันเป็นคนเป่ากระหม่อม เป็นคนชี้แนะ เป็นคนแนวทางมา

เรามีหนังสือประวัติครูบาอาจารย์เพชรน้ำหนึ่งๆ เราก็อ่าน อ่านเป็นแนวทางของเราแล้วเราก็พยายามจะประพฤติปฏิบัติของเรา

ถ้าเราจะประพฤติปฏิบัติของเรา ประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ถ้ามันคิดทางโลก คิดโดยกิเลส ตัณหาความทะยานอยาก เราก็เอาความคิดนั้นมาเปรียบเทียบๆ เปรียบเทียบมันก็เปรียบเทียบแบบธรรมไม นี่ปัญญาอบรมสมาธิมันจะเกิดอย่างนี้

เวลาความคิดมันเกิดขึ้นมา เห็นไหม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก สิ่งที่เกิดขึ้นมันโดยอวิชชา แล้วอะไรเป็นอวิชชาวะ เด็กใหม่ๆ อวิชชาคือความไม่รู้อะไร ภูนี้ปราดเปรี๊ยะ ภูนี้ทุกเรื่องเลย ภูไม่รู้อะไรวะ

ก็ไมรู้เท่าทันอารมณ์มึงไง ไม่รู้ที่มึงว่ามึงฉลาดนั่นนะ สิ่งที่มีฉลาด คิดไปแล้วเป็นอดีตอนาคต มันกินเวลาในชีวิตเอ็งไปแล้ว แต่ถ้าเอ็งมีสติปัญญาเท่าทันกับความคิดเอ็งนะ ความคิด นี่ไง ที่บอกกิเลสมันอายุ

นี่ไง ถ้าเท่าทันแล้วนะ แต่มันรู้เท่า มันวางๆๆ สิ่งที่มีรู้เท่า รู้เท่าสติก็สมบูรณ์ไง ถ้าสมบูรณ์ มันก็หยุดคิดไง ถ้าหยุดคิดนั่นก็คือจิตแท้ใจ เดียวก็คิดอีกเพราะเป็นสันตติใจ มันเกิด เห็นใหม่

ความคิดเร็วกว่าแสง เราคิดถึงทวีปอื่นสิ เราคิดถึงดวงอาทิตย์สิ มันไปกลับๆๆ ก็รอบรอบ แล้วถ้ามันหยุด สิ่งที่เคยเคลื่อนที่ที่เร็วที่สุด แล้วถ้ามันหยุดนิ่งขึ้นมา มันจะมีกำลังของมัน

กำลังคืออะไร

เราทุกข์เรายากเพราะความคิดมาทั้งชีวิต แล้วถ้าวันไหนมันหยุดคิด หยุดคิดด้วยสติของเรา ในตำรับตำรา ในประวัติครูบาอาจารย์ ในพระไตรปิฎกสอนไว้บอกไว้มากมาย อ่านมาศึกษามา ค้นคว้ามาทั้งชีวิต แต่เวลาเรากำหนดด้วยสติด้วยปัญญาของเรา แล้วมันหยุดต่อหน้า นี่ไง ปัจจัยตั้งเป็นปัจจุบัน มันมีความมหัศจรรย์ไง

ไอ้ที่บอกว่า “ไอ้พวกที่ไปประพฤติปฏิบัติมันมีปัญหา ชีวิตของมันนะมันไม่มีความสุขเหมือนเรา”

ไอ้ความสุขมันหมุนของมันไป ความคิดมันเกิดดับ เกิดดับโดยจริตนิสสัยที่มันเป็นธรรมชาติ อันนั้น แล้วมันก็คิดโดยเทียบเคียงกับสัญญาอารมณ์กับกิเลสที่มันบ่อนให้ ว่าการไปเที่ยว การใช้จ่ายจะเป็นความสุข

การที่ไปเที่ยว การใช้จ่ายมีต้นทุนทั้งสิ้น ต้นทุนจากปัจจัยที่เราหามา ต้นทุนจากสุขภาพของเรา แล้วไปแล้วไปประสบอุบัติเหตุ ไปแล้วไปโดนข้อโดนโกงโดนอะไร มันต่อเนื่องไปมากมายเลย นั่นมันก็เป็นข้อเท็จจริงของมนุษย์ที่มนุษย์เขาเป็นสันตนาการของเขา แต่เพราะเรามีศรัทธามีความเชื่อของเรา เราถึงพยายามชวนชวนมาประพฤติปฏิบัติของเรา

แล้วถ้าอยู่กับบ้านอยู่กับเรือนนะ มันติดมันตัน เกิดเป็นคนนี้ไม่มีเวลาปฏิบัติเลย อยากจะปฏิบัติมาก ไปวัดคราวนี้จะนั่งให้เป็นสมาธิเลย พอไปวัดไม่ได้อะไรเลย

เวลามันอยู่บ้านมันก็คิดแบบโลก คิดโดยสัญชาตญาณ แล้วเวลามาปฏิบัติ เพราะมันคิดจนแรงเต็มที่ แรงเต็มที่มันกระพือเต็มที่ พอมันกระพือเต็มที่เสร็จแล้วก็จะมาหยุดคิดมัน พอหยุดคิด มันยิ่งคิดแรงเข้าไปใหญ่

มีหลายคนมากเขาใช้สติปัญญา ก่อนจะไปวัดนะ เขาไปเที่ยวไปดื่มไปกินให้เต็มที่เลย แล้วก็ไปวัด ไปปฏิบัติ พอไปปฏิบัติ เพิ่งเที่ยวเพิ่งกินอิ่มหน้าสำราญมาเลย คราวนี้มันสงบได้ เออ! เพราะมันเบื่อมาไง แล้วพอมายู่ได้สักพักเดียวมันก็จะเดินออกไปอีกแล้ว

นี่มันเกี่ยวกับอุบายวิธีการ อุบายในการควบคุมดูแลรักษาใจของตน นี่ไง ถ้าเป็นอุบายรักษาใจของตน เห็นไหม ในการประพฤติปฏิบัติของเรา เราจะทำคุณงามความดีของเรา เราไม่ใช่กาเหว่า เราเป็นนกตามแต่สายพันธุ์ที่มันเป็น มันผสมพันธุ์ มันวางไข่ มันฟักไข่ มันเลี้ยงลูกของมัน

นี่ก็เหมือนกัน เวลาลูกของมันโตขึ้นมามันภูมิไฉนะ เวลาลูกโตแล้วบินๆ มันสอนให้บิน ถ้ามันบินมันจะกระตุ้น มันจะเอาเหยื่อมาล่อเพื่อให้ลูกมันหัดบิน พอมันบินได้ มันจับเหยื่อได้ นี่เป็นครอบครัวใหม่ สายพันธุ์ต่อเนื่องไป

นี่ก็เหมือนกัน เวลาเราจะประพฤติปฏิบัติของเรา เราจะประพฤติปฏิบัติของเรา เราต้องหาหัวใจของเราไง ถ้าหัวใจของเรา เราจะเป็นสายพันธุ์ใดก็แล้วแต่ ถ้ามันผสมพันธุ์คือศรัทธาความเชื่อของเรากับพระพุทธศาสนา แล้วถ้ามันเป็นจริงขึ้นมามันวางไข่ วางไข่ขึ้นมาให้เราฟัก ฟักเป็นตัวใหม่ ฟักเป็นตัวหรือเปล่า มันเป็นตัวของเราหรือไม่ ถ้าฟักขึ้นมา เราก็ดูแลใจของเรานี้ไง

ไม่มีหลับตาลืมตาหรรอก หลับตาลืมตามันเป็นโหวร มันเป็นเรื่องที่พูดไปแล้วมันก็ต้องพยายามพูดต่อเนื่องไป

แต่ถ้าเป็นความจริงขึ้นมาละ มันเป็นตามข้อเท็จจริง ถ้ามันเป็นสัมมาสมาธิ ถ้ามันมีสติปัญญาขึ้นมามันก็จะเป็นสมาธิโดยสัจจะโดยความจริง ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ เหตุผลที่มัน

สมควร เหตุผลที่มันพอดีด้วยสติ ด้วยสมาธิ ด้วยสติ ด้วยคำบริกรรม ด้วยสติ ด้วยปัญญาอบรมสมาธิ ด้วยสติของเรา

สติของเราเข้มแข็งขึ้นมา บางทีสติมันดี ไม่คิดอะไรเลย นิ่งอยู่อย่างนั้นนะ นั่นก็สติ อย่าเพลินนะ เพลอ แพล็บเลยละ เพราะอะไร เพราะคนเป็น ไม่ใช่คนตาย คนเป็นมันคิดตลอดเวลา พอคิดตลอดเวลาเนะ พอมันแก่เฒ่ามันชราภาพขึ้นมา เวลาคนแก่เขาบอกมันลืม มันเป็นอัลไซเมอร์ มันคิดไม่ได้ มันคิดไม่ได้มันไม่รู้ของมันนั่นแหละ เดียวมันก็คิด แต่คิดประสามัน มันไม่เป็นประโยชน์อะไรทั้งสิ้น

ถ้ามันจะเป็นประโยชน์นะ มันต้องเป็นสัมมาสมาธิ พอเป็นสัมมาสมาธิ คนที่มันประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เวลาพักแล้วมันเป็นตัวขึ้นมา พ่อแม่เนะ มันเลี้ยงลูกด้วยความภูมิใจของมันนะ ด้วยความผูกพันระหว่างแม่กับลูก โดยสัญชาตญาณของสัตว์ พ่อแม่จะรักลูกโดยสัญชาตญาณ โดยสัญชาตญาณเลย มันรักลูกของมัน แล้วมันภูมิใจในความสามารถของมัน ที่มันสามารถพาลูกมันออกมาได้ มันพยายามเลี้ยงลูกของมันด้วยกำลังของมัน ช่วยกันชวนชวนหาเหยื่อมาบ่อน ใ้ลูกอ้าปากเต็มทีเลย

นี่ก็เหมือนกัน เราพยายามหายใจเข้าลึกๆ หายใจออกลึกๆ ตั้งสติปัญญาของเรา จะหลับตาลืมตาไม่สำคัญ สำคัญด้วยสัมมาทิฐิ ถ้านึกคิด นึกคิดเปรียบเทียบกับธรรม ถ้านึกคิดเปรียบเทียบกับธรรมๆ คติธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแต่ละข้อ อริยสัจ สัจจะความจริง ทุกข์เกิดขึ้น ทุกข์ตั้งอยู่ ทุกข์ดับไป มันเป็นความจริงทั้งนั้น มันเป็นความจริงทั้งนั้น แต่ความจริงเอามาใช้ตอนไหน

ถ้าเอามาใช้เป็นปัจจุบัน เอามาใช้พอดีขึ้นมาเนะ มันอายุ ถ้าใช้ปัญญาอบรมสมาธิ ถ้ามันเท่าทันแล้วมันอายุ อายุแล้วกิเลสพอรู้ทัน แต่เดี๋ยวเดี๋ยวนะ เดียวมาอีกแล้ว นี่มันถึงว่าเป็นอนิจจังในสรรพสิ่งในโลกนี้เป็นอนิจจัง เพราะอะไร มันยังตั้งตัวของมันไม่ได้ ถ้ามันตั้งตัวของมันได้ ตั้งตัวเป็นสัมมาสมาธิ ถ้าใครทำสมาธิได้ รักษาได้นะ มันจะมีความสุข ถ้าคนที่ประพฤติปฏิบัติเขาแสวงหาสิ่งนี้

ถ้าสัมผัสสมาธิมีความสุขขึ้นมาได้ เห็นไหม เวลาครูบาอาจารย์ท่านจะสอนเลย ยกขึ้นสู่วิปัสสนา ยกขึ้นสู่วิปัสสนามันก็จะนุ่มไปเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมนั่นแหละ ถ้าเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม พอมันเห็น มันสะท้อนหัวใจมาก สะท้อนหัวใจ นั่นแหละที่โลภุตตระๆ

สิ่งที่ว่าสรรพสิ่งในโลกเป็นอนิจจังๆ ไง แล้วถ้าเป็นอนัตตา อนัตตาเป็นอย่างไร

สรรพสิ่งในโลกนี้เป็นอนิจจัง ทุกคนก็เข้าใจได้ ทุกคนรู้ได้ ทุกคนก็มีการศึกษา นี่ไง หลงตา เวลาท่านกระหนาบพระไฉ เวลาประพฤติปฏิบัติเนืองๆยิ่งกว่าหมาตาย

เวลาเราคิด เราคิดแบบโลกๆ เวลาเราดูเราเห็น เราคิดแบบสสาร แบบวิทยาศาสตร์ อนิจจัง อนัตตามันไม่รู้จักรอก แล้วเวลาบอกว่าสรรพสิ่งในโลกนี้เป็นอนิจจังเข้าใจได้ แล้วถ้าเป็นอนัตตา อนัตตา เพราะอะไร เพราะเรามีการศึกษา เรามีสถานะ มันหลง มันหลงมันเห็น ตัวตนนี้ใครแตะไม่ได้ ใครแตะไม่ได้หอก ใครมองเห็น เห็นไหม ้วยุ่นมองเห็นไม่ได้ มองหน้า มันไปล่อเขาเลย ขนาดที่มันไม่ได้ภาวนานะ ยังมองเห็นมันไม่ได้เลย เดินไปมองเห็นนะ มันไม่พอใจ เดียวมันหัวร้อนแล้ว ใอันนี้มันส่งออกนะ

แต่เวลาจิตมันสงบแล้ว ถ้าจิตมันสงบมันเข้าใจได้นะ เวลาหลงปุ๊ต้นท่านพูดนะ “พุทธะผ่องใส พุทธะสว่างไสว” มันมีความสุข ความสุขๆ ความสุขที่ไม่ต้องหาด้วยเงินทอง แต่ต้องหาด้วยความเพียร ความเพียร ความศรัทธา ความวิริยะ ความอดุสสาหะ

งานอะไรก็ทำแล้ว งานแบกหาม งานกรรมกร งานนั่งโต๊ะ งานเอกสาร งานออกแบบ งานทุกอย่างทำเป็นหมดเลย แต่งานการค้นคว้าหาใจทำไม่เป็น ทำไม่ได้

งานภายนอกมันก็งานภายนอก งานภายนอกมันวิชาชีพ มีตำแหน่งหน้าที่การงาน คนล้อมหน้าล้อมหลังเต็มเลย “ดีครับนายๆ” เพราะมีตำแหน่ง ลองพ้นจากตำแหน่งนะ มันไม่มองเลย ใอันนี้มันงานโดยวิชาชีพไฉ

ถ้าพูดถึงเรื่องอนิจจัง เพราะอะไร เพราะตำแหน่งหน้าที่การงานหัวไขนไม่อยู่กับเราทั้งชีวิต
หรือ หูไขนเปลี่ยนตลอด เวลามันรุ่งโรจน์ขึ้นมา คนรอบข้างเต็มไปหมด เวลาหัวไขนหายไป คน
รอบข้างไม่มีเหลือ แล้วก็ไปทุกซั้วอน ทำใจไม่ได้ตอนนั้น

แต่ถ้าเรามีสติมีปัญญา สิ่งเราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา แล้วมี
สติปัญญาเชื่อมั่นในพระพุทธศาสนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประพฤติปฏิบัติ แต่องค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านสร้างสมบุญญาธิการมามากมายมหาศาล แล้วเวลาประพฤติ
ปฏิบัติขึ้นมาเสวยวิมุตติสุขๆ การเสวยวิมุตติสุขนี้เพื่อปรารภนามารื้อสัตว์ชนสัตว์ ถ้าท่านไม่มี
คุณธรรมในหัวใจ ไม่มีสัจจะความจริงในใจ จะเอาอะไรมารื้อ จะเอาอะไรมาสอน

รื้อสัตว์ชนสัตว์ก็รื้อสัตว์ชนสัตว์ด้วยทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ รื้อสอนรื้อ
รื้อหัวใจของสัตว์

สิ่งที่จะรื้อหัวใจของสัตว์ แล้วสัตว์มันหาหัวใจของมันไม่เจอ มันยังไปหลับตาลืมตาอยู่นั้น
เถ่ออยู่นั้น แล้วมาหักมาล้างในการทำสมาธิ

“สมาธิไม่มีความจำเป็น สมาธิเป็นมรรคที่ ๘ เราใช้มรรค ๗ แล้วมันจะเป็นสมาธิโดย
ธรรมชาติของมัน สมาธิไม่ต้องใช้ก็ได้ บางที่ใช้มรรค ๗ ก็พอ”

คู่พุทธพจน์ กล่าวคู่ ไม่มีอยู่จริง

แต่ถ้ามันมีอยู่จริงนะ เราทำสัมมาสมาธิ เราทำความสงบของใจเข้ามา คำว่า “ทำความสงบ
ของใจเข้ามา” มันเป็นบาทฐาน สมถกรรมฐาน ฐานที่ตั้งแห่งการงาน

การเกิดเป็นมนุษย์ ถ้าไม่มีพ่อแม่มีเพศสัมพันธ์ จิตมันจะอุบัติในไข่ได้อย่างไร เวลา
โอบปาติกะมันไปตามกรรม กรรมดี บุญกุศลไปเกิดเทวดา อินทร์ พรหม กรรมชั่ว นรกอเวจี
โอบปาติกะในไข่ ในครรภ์ น้ำคร่ำ ในโอบปาติกะ กำเนิด ๔ จิตมันเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมันไป
ของมัน

แล้วเวลาด้วยอวิชชา ด้วยความไม่รู้ ทำสมาธิๆ ก็ไม่รู้เหมือนกัน รู้แต่เรื่องโลก รู้แต่สถานะของความเป็นมนุษย์ แต่เวลาเป็นสมาธิๆ สมาธิมันเป็นจิตล้วนๆ ไง

มนุษย์ที่มีจิตใจ แล้วไม่รู้จักจิตของตนไง แล้วหาจิตของตนไม่เป็น ทำสมาธิไม่เป็นไง เวลาคนจะทำสมาธิเป็น สัมมาสมาธินะ ขณิกสมาธิ ขณิกสมาธิมันหยุด มันหยุดชั่วครั้งชั่วคราว แต่มันก็เห็นผลแล้ว

เห็นผล หมายความว่า ที่แห้งแล้งแล้วเกิดฝนตกมา ที่นั่นก็ชุ่มไปด้วยน้ำ ที่แห้งแล้งไม่มีฝนตกเลย มันก็จะเป็นฝนไปข้างหน้า เป็นทะเลทรายไป

จิตที่มันทุกข์ที่มันยาก จิตที่มันไม่เคยรู้เคยเห็น จิตที่มันเดือดมันร้อนตลอด มันมีแต่พญามารครอบงำมันทั้งสิ้นนะ แล้วพุทโธๆ ถ้ามันสงบลงได้ไง ที่ดินที่แห้งแล้งนั้นมีธรรมชาติโลมลงมา ธรรมชาติโลมลงมามันก็ เอ้อะๆ ขณิกสมาธิ พอมันผ่านไปนะ พอเดียวแดดมาหมดแล้ว น้ำระเหิดหมดเลย มันก็กลับไปทุกข์ไปร้อน นี่ไง ขณิกสมาธิ

อุปจารสมาธิ อุปจาระสงบระงับมากขึ้น สงบมากขึ้นจนมันตั้งมั่นได้ เห็นไหม ที่แห้งแล้ง ฝนฟ้าตกมามันมีที่ลุ่มอยู่ มันก็มันขังไว้ น้ำในบึงในหนอง เราออกจากสมาธิมา เราออกจากการปฏิบัติมาแต่อยู่ในสมาธิ เราออกปฏิบัติมา

คำว่า “เรานั่งสมาธิ” แล้วมันได้สมาธิ สมาธิมันเป็นที่ใจใช้ไหม จะเดินจงกรมก็ได้ จะนั่งหลับตาลืมตาก็ได้ สิ่งที่ได้ขึ้นมาแต่มีสติรักษา การรักษา การเข้าสมาธิออกสมาธิมีความชำนาญ ถ้าชำนาญขึ้นมามันทำของมันได้ไง

นี่ก็เหมือนกัน เวลาที่จิตมันเป็นสมาธิแล้ว แล้วจากขณิกะเป็นอุปจาระ มันมีบึงมีหนอง มันเป็นที่ลุ่มที่ต่ำ เวลาฝนตกน้ำไปขังไว้ น้ำขังไว้ ผู้้นั้นเขาใช้น้ำนั้นได้ เรามีน้ำนั้นเอาไว้เพื่อประโยชน์ ไม่ใช่เวลาฝนที่ตอน เวลาฝนตกน้ำก็แห้งแล้งไปเลย

เวลามันเป็นบึงเป็นหนอง นี่อุปจาระ เราใช้เราสอยได้ แล้วถ้าคนมีอำนาจาจะพิสูจน์กันๆ ทำอัปปนาสมาธิ มันลึกเข้าไปอีก

จากขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปปนาสมาธิ

เวลาเป็นอัปปนาสมาธิเป็นอย่างไรวะ

อัปปนาสมาธิ ฝนมันตกกระหน่ำเต็มที่แล้ว มันท่วมไปหมดเลย ที่ยืนก็ไม่มี ที่อะไรก็ไม่มี ไม่มีเลย

นี่ไง ว่าแยกกายแยกจิตๆ เวลาแยกกายแยกจิต เวลาอัปปนาสมาธิมันแยกโดยสมาธิ

การแยกกายแยกจิต แยกได้หลากหลายนัก เป็นสมาธิโดยธรรมชาติของมัน ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปปนาสมาธิ สักแต่ว่า สักแต่ว่ารู้คือไม่รู้เรื่องกาย ถ้าไม่รู้เรื่องกาย นั่นนะแยกโดยสมาธิ เวลามันรวมใหญ่ๆ นั่นก็แยกโดยสมาธิ แล้วแยกด้วยปัญญาละ กายกับจิตแยกกันอย่างไร แล้วจิตกับกิเลสมันแยกกันอย่างไร

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ครอบครองของมาร ดูสิ ยกทัพมามหาศาล แยกมันอย่างไร สักกายทิฐิ วิจิกิจฉา สีลัพพตปรามาส กามราคะปฏิฆะอ่อนลง กามราคะปฏิฆะขาดไป เวลา รูปราคะ อรูปราคะ อุทธัจจะ อวิชชา อุทธัจจะ อวิชชา ๕ กับอุทธัจจกุกกุกจะมันเป็นอย่างไรวะ เวลาปฏิบัติไปมันอีกมากมาย

ไอ้ที่ว่ามันต้องล้มตา จรณะ ๑๕ ๑๖ ๑๘ ไอ้โฮ!

มรรคหยาบ มรรคละเอียด เวลามรรคละเอียดขึ้นมานะ ภาวนามยปัญญาเกิดขึ้น นี่ไง เวลาจิตมันสงบแล้ว

แล้วคนที่ภาวนาไม่เป็นนะ เขารังเกียจ “ไอ้โฮ! จิตสงบมันเป็นตัวเป็นตนนะ เราเป็นคนที่ไม่มีความรู้ เราเกิดมาเราจะทำคุณงามความดี เราเป็นนักปราชญ์ เรามีวิชาชีพ เรามีวิชาเยอะมาก มันดูเฉยๆ แล้วกิเลสมันหายไปเลย กิเลสมันตายไปเลย ทุกอย่างหมดเกลี้ยงไปเลย ไม่มี”

ในอนิจจัง อนิจจังเป็นวิทยาศาสตร์ โลก สรรพสิ่งในโลกมันมีอยู่แล้ว ทุกอย่างจับต้องได้ อย่างเช่นกรรม กรรมจากปฏิสนธิจิต เกิดในไข่ เกิดในครรภ์ มานั่งอยู่ที่นี่ กรรม นี่เป็นกรรม แต่นี่

วาสนา เพราะวาสนาเกิดเป็นมนุษย์มีกายกับใจ มีกายกับใจแล้วมีศรัทธามีความเชื่อ มีการประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ถ้ามันรู้มันเห็นขึ้นมา มันรู้มันเห็นขึ้นมาถ้าจิตมันสงบระงับเข้ามา จิตสงบระงับเข้ามา เห็นไหม สิ่งที่กำลังมันเป็นจิต

ทั้งๆ ที่จิตเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ จิตนี้เป็นเราอยู่แล้ว มันเป็นสถานะของความเป็นมนุษย์ไง เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ในบรรดาสัตว์สองเท้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประเสริฐที่สุด

เขาจะบอกว่า มนุษย์นี้แหละจะทำให้มนุษย์สิ้นกิเลสได้ แต่ถ้านการสิ้นกิเลสขึ้นมามันจะต้องสิ้นกิเลสโดยมรรคโดยผล ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ มันต้องมีเหตุมีปัจจัยของมัน

แต่เวลาเราเกิดเป็นมนุษย์ เราเกิดเป็นมนุษย์ด้วยอำนาจวาสนา ด้วยบุญกุศลของเรา เลยเกิดมาเป็นเราไง

นี่ไง ที่ว่าเป็นอนิจจัง ไง มันก็มีอยู่แล้วใช่ไหม ร่างกายชราคร่ำคร่ามันเป็นอนิจจัง

ก็มองในภาพนั้นไง มองในภาพวิทยาศาสตร์อนิจจัง ไม่ได้มองในภาพของการประพฤติปฏิบัติที่เป็นอนัตตา

“โอ้ย! ก็นี่ไง ก็อนัตตาไง”

กาเหว่าขันอีกแล้ว มีแต่ขัน ไช้ก็ไม่พัก คอยแต่จะไปหยอดให้นกกังขึ้นให้เขาพักให้ ก็ว่าสายพันธุ์มันยังมีมาตลอดไง นกกาเหว่า ‘กาเหว่ากาเหว่า’ ร้องขันเลย

ถ้ามันมองทางโลกมันเป็นอนิจจัง สรรพสิ่งเป็นอนิจจัง เราเกิดมาด้วยบุญกุศลของเรา เราเกิดเป็นมนุษย์ เพราะมันสมมุติไง สมมุติสัจจะ เกิดจริงๆ ทุกข์จริงๆ ทำงานจริงๆ หาเลี้ยงชีวิตจริงๆ แล้วก็ตายจริงๆ แต่จิตไม่ตาย

พอตายไปแล้ว อ้าว! คนตายก็ศพไง ศพไม่มีสุขไม่มีทุกข์ ศพมันไม่เสียหาย ไม่ร้องไห้ ไม่เสียใจ แล้วธรรมะก็ว่ากันตามสัจจะ วิทยาศาสตร์นี่ไง รู้เท่า รู้เท่าสสาร รู้เท่าความคิด รู้เท่า อนิจจัง

แต่ถ้าเป็นหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของเรา พยายามทำความเข้าใจเข้ามา ทำความสงบของใจเข้ามาให้เป็นสมาธิ

ทำสมาธิจะล้มลุกคลุกคลานอย่างไรก็แล้วแต่ เวลามันทุกข์มันยาก มันทุกข์มันยากด้วย สัจจะด้วยความจริง คนจะทุกข์จะยากมากน้อยแค่ไหนก็อยู่ที่เวรกรรมของสัตว์โลก สัตว์โลกทำมา มากน้อยแค่ไหน ทำบุญกุศลมา ทำสิ่งใดมา บุญกุศล ด้วยบุญกุศลมันจะรองรับ

บุญกุศล เห็นไหม เวลาเราคิดดีไป เวลาคิดดีทำดีขึ้นมา เหยียบคันเร่งของมันขึ้นมา เรา พยายามฝึกหัดประพฤติปฏิบัติของเราขึ้นมา ถ้าจิตมันสงบระงับเข้ามา ถ้าเป็นความจริง สงบระงับ มันมีความสุขของมันอยู่แล้วแหละ มีสติด้วยสมาธิปฏิรู้ความเห็นที่ดีงาม ความเห็นที่ดีงามขึ้น มานะ ถ้าเป็นสมาธิ

แล้วไอ้พวกที่ไม่เป็นบอกว่า มันเป็นตัวตนนะ เป็นตัวตนนะ

ก็ตัวตนไง เพราะเป็นสมาธิไง เป็นสมาธิคือสมาธิสมาธิไง สมาธิสมาธิ หลวงตาท่านสอน สมาธิจับ จับอะไร จับกิเลสไง ถ้าสมาธิมันจับได้

นี่เขาบอกมันเป็นตัวตนนะ สมาธิมันน่ารังเกียจนะ เป็นหินทับหญ้านะ

ก็มึงใช้ไม่เป็นไง ก็เป็นมิจฉาไง

ถ้ามีครูบาอาจารย์ หลวงปู่มั่นเป่ากระหม่อมหลวงตามาไง หลวงปู่มั่นเป่ากระหม่อม เห็น ไหม หลวงปู่แหวน หลวงปู่ฝั้น หลวงปู่มั่นเป่ามาทั้งนั้นนะ แล้วหลวงปู่มั่นก่อนท่านจะเป่ามา ท่านก็ คั่นคว่าของท่าน ท่านมีการกระทำของท่าน ท่านเป็นความจริงในใจของท่านขึ้นมาไง

แล้วถ้าเป็นความจริงในใจของท่าน เวลาท่านพิจารณากายๆ แล้วมันไม่เป็นมรรค ท่านก็เคย ทำของท่านมา แล้วเวลาที่ทำให้มันเป็นมรรคขึ้นมา เป็นมรรคขึ้นมาเพราะอะไร เป็นมรรคขึ้นมา เพราะมันเป็นตัวตนนะ แล้วตัวตนมันเห็นกายใจ พอเห็นกายขึ้นมามันยกขึ้นสู่วิปัสสนาใจ นี่เกิดขึ้น จิตเห็นอาการของจิต จิตเห็นจิตเป็นมรรค

คนภาวนาไม่เป็นไม่รู้จัก แล้วไม่มี แล้วก็กาเหว่าชั้นอยู่อย่างนั้นนะ ‘กาเหว่าๆ’ ชั้นอยู่อย่างนั้นแหละ แต่ไม่มีความจริง ไม่รู้จัก

แล้วไม่รู้จักได้อย่างไร อู้ฮู! ท่องได้หมดเลย เข้าใจได้หมดเลย...ภาคปริยัติ

ปริยัติ ปฏิบัติ หลวงปู่มั่นท่านแยกชัดเจน

ปริยัติในทางการศึกษาควรศึกษา ศึกษาไว้เพื่อสติปัญญาของโลก แต่ถ้าคนมีบุญมีกุศลแล้วศึกษาแล้วจะปฏิบัติ

เวลาปฏิบัติจากอนิจจังที่เป็นวิทยาศาสตร์ แล้วคร่ำครวญว่าธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประเสริฐเลอเลิศ ประเสริฐทางวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์มันก็สรุปลงโดยทางวิชาการ แล้วก็เก็บไว้ในตู้ เก็บไว้ให้เยาวชนรุ่นหลังได้ไปศึกษาแล้ววิเคราะห์วิจัยแล้วขยายความให้มันต่อเนื่องไป นั่นเพื่อความเจริญรุ่งเรืองของตรรกะการกระทำของโลก นี่เป็นวิทยาศาสตร์ เป็นโลกเป็นโลกียะ ที่ว่าโลกียะๆ โลกุตตระนะ ไร้สาระ

โลกุตตระ ที่ว่า โอ้ย! พระพุทธศาสนาเป็นเรื่องจริงจังทั้งสิ้น แต่บอกว่าทำลายตัวเราเลยมันจะทำได้อย่างไร เรายังเป็นเราอยู่เนี่ย เกิดมามีสถานะที่ยิ่งใหญ่ โอ้โฮ! มีลูกศิษย์ลูกหาเยอะแยะเลย จะทำลายตัวตน เดียวมันตายเปล่า ตายฟรี

ไม่ใช่ เขาทำลายกิเลส เขาจะทำลายครอบครัวของมาร ครอบครัวของมารที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใช้อาสวักขยญาณทำลายกองทัพของกิเลส พญามารมันจะรื้อบัลลังก์ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไปหาลูก ๓ คนนะ “เจ้าชายสิทธัตถะจะพันมือเราไปๆ” นั่นนะ นางตัณหา นางอรดีจะไปยั่วยวนเหย้ายวนให้กลับมา เป็นไปไม่ได้

มันเป็นไปได้ตรงที่อนัตตา เกิดขึ้น เกิดบนภवासวะ เกิดขึ้นบนจิตนั้น จิตที่มีวิชาเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ

จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เรามีกายกับใจๆ เราพยายามทำความสงบของเราเข้าไปสู่ที่จิตของเรา นั่น ถ้าจิตของเรา นั่นถ้ามีอำนาจสมาธิมันยกขึ้นสู่วิปัสสนาได้ ถ้าเข้าไปสู่ที่จิตตรงนั้นมันมีความสุข ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปปนาสมาธิ

อัปปนาสมาธิ สักแต่ว่า พอมันคลายออกมาอุปจาระ จิตเห็นอาการของจิต จิตเห็นจิต จิตเห็นกิเลส จิตเห็นสติปัฏฐาน ๔

“ในพระพุทธศาสนาปฏิบัติในแนวทางสติปัฏฐาน ๔ สิคะ”

ในพระพุทธศาสนาแนวทางสติปัฏฐาน ๔ กายานุปัสสนามันก็เพ่งที่กาย ดูกาย หมอมน ผ่าตัดใจ หมอผ่าตัดมันผ่ากายเลย สัปหระมันเผาศพเลย ใจเห็นอย่างนั้นเห็นแบบโลกโลเกียะไร ที่โลกๆ สัปหระเป็นอาชีพเขานะ

แต่ถ้าจิตสงบ จิตสงบแล้วจิตเป็นสัมมาทิฐิ เป็นตัวตนใหม่ เป็นตัวตนที่สติปัญญา รักษา เป็นสัมมา สัมมาถึงยกขึ้นสู่วิปัสสนา

มิจฉา ติดสมาธิ “อ้อ! ว่างๆ อย่างนี้คือนิพพาน นิพพานเป็นเช่นนั้นเอง” นั่นสมาธิไง ติดสมาธิ เพราะว่าถึงตัวมันว่าง มันก็ว่างอยู่อย่างนั้นนะ

แต่ว่างอย่างนี้ว่างแบบปุณฺณัง นีบุคคฺคฺคฺที่ ๑ จะเป็นเกิดขึ้น ถ้าคนมีสติปัญญาทำเป็น แล้ว หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านสอนแบบนี้

ถ้าเป็นตัวตน ตัวตนถ้าเป็นมิจฉามันก็ไหลออก ตัวตนถ้ามันไม่มีสติปัญญาควบคุมมันก็ ฟุ้งซ่าน มันแผ่ออกไปก็เสื่อมหมด นี่ไง เจริญแล้วเสื่อม

เศรษฐีธรรมๆ ครูบาอาจารย์ของเราะ เวลาจิตมันเจริญ จิตมันเป็นสมาธินะ “อู๋! นิพพานเป็นเช่นนั้น” มันนึกว่ามันนิพพาน มันนึกว่านั่นคืออรหันต์ ไม่ใช่ แต่ต้องมีครูบาอาจารย์เราที่เป็นจริง ท่านทะนุถนอม ธรรมทายาท ทะนุถนอมผู้ที่มีอำนาจสมาธิจะเข้าสู่จุดนี้ได้

ถ้าเข้าสู่จุดนี้แล้วมันเป็นตัวตน แต่เอ็งใช้ตัวตนเอ็งเป็นใหม่ละ เอ็งมีสติปัญญาสามารถน้อมไปเห็นกายได้ใหม่ เอ็งมีความสามารถจับเวทนาได้ใหม่ เอ็งมีความสามารถจิตเห็นจิตได้ใหม่ เอ็งมีความสามารถเห็นธรรมารมณ เพราะจิตเป็นสัมมาสมาธิ เป็นตัวตน เห็นความคิด ความคิดในจิต ความคิดที่มันสวຍ ความคิดที่เกิดขึ้นในปัจจุบันนั้น มันถึงเป็นธรรมารมณ เป็นธรรมไ

ธรรมคือผัสสะไ คือจิต ผัสสะ มโนวิญญาณเป นิพพิณฑิ มโนสมุสเสเป นิพพิณฑิ ความสัมผัสของจิต ความสัมผัส มโนมันสัมผัส สัมผัสกับอารมณ์ สัมผัสกับความคิด

ที่ความคิดที่ว่าคนเราทุกข์เพราะความคิดๆ นี้ ความคิดไม่ใช่เรา แต่จิตนี้เป็นเรา แต่เราไม่สามารถทำความสงบได้ เราไม่สามารถแยกจิตออกมาจากอารมณ์ก่อนได้

สัมมาสมาธิคือจิตตั้งมั่น จิตที่ไม่สวຍอารมณ์ เวลาไม่สวຍอารมณ์ มีกำลังแล้วไ เขาถึงน้อมไปไ

“แนวทางสติปัฏฐาน ๔ สีคะ”

ถ้ามันเห็นของมัน เห็นนี้สะดุ้งเลย เห็นแล้วมันสะเทือนหัวใจ สะเทือนกิเลสมาก การเห็นอย่างนี้ถึงจะเป็นแนวทางสติปัฏฐาน ๔ นี้เกิดขึ้น ไตรลักษณ์ๆ เกิดขึ้นในพระพุทธานุสสาไ เกิดขึ้นไ

ไม่ใช่กาเหว่า ‘กาเหว่าๆ’ แล้วรู้หมดนะ รู้ทุกอย่างนะ แต่ไม่รู้จักกิเลส ภาวนาไม่มีเริ่มต้นท่ามกลาง ที่สุด ไม่มีที่มาที่ไป

ปริยัติเป็นปริยัติ ปฏิบัติเท่านั้นถึงจะเป็นสัจจะความจริง แล้วปฏิบัติมันต้องปฏิบัติเป็นสัมมาทิฐิถูกต้องดังามด้วย

ไม่ใช่หลับตาลืมตา จรณะ ๑๕ ๑๘ ๒๐ อะไรนะ ‘กาเหว่าๆ’ ชันอยู่นั่นนะ ไขก็พักไม่เป็น แล้วก็ยังไปหยอดให้กรังอื่นมันพักอีก

แต่ครูบาอาจารย์ของเราบอกว่าอ่อนนุ่มถ่อมตน รักษาดี คนยิ่งอ่อนนุ่มถ่อมตนยิ่งพยายามหลบหลีก ให้รักษาหัวใจของตน นี่สำคัญมาก พอสำคัญมากขึ้นมาแล้ว แล้วพยายามฝึกหัดยกขึ้นสู่วิปัสสนาให้เป็น ถ้ายกขึ้นสู่วิปัสสนา นี่ใจ ไตรลักษณ์ใจ เกิดขึ้น

ที่ว่าทำลายตัวตนๆ ทำลายเรา ทำลายทิฐิมานะ มันต้องทำลายจากจิต จิตที่มีอวิชชา ความไม่รู้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ถ้าเป็นความจริง เป็นความจริงมหัศจรรย์นะ

เราพูดบ่อย ใจที่ว่าเด็กติดเกมๆ เวลามันเกิด จิตเห็นอาการของจิต ความคิดเกิดจากจิต มันยิ่งกว่าเกมนั้น เร็วมาก

หลวงตาท่านถึงบอกไว้ เวลามรรคมันเกิด ภาวนามยปัญญาที่ว่าโลกุตระเวลามันเกิดนะ หมุนตัวๆๆ เร็วกว่าเกมที่เด็กมันกดกันอีก เพราะจิตมันเร็วกว่า

เอ็งเคยเห็นไหม กาเหว่า

แต่ถ้ามันเป็นความจริงนะ เรามีครูมีอาจารย์ที่มีวุฒิกวาระ วุฒิกวาระสูงส่งสู่สามัญ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นอยู่ในป่าในเขา ครูบาอาจารย์ของเราไม่ออกมาแอ็กชันหรอก

เหมือนคนป่วย พุดย่อนหน้าย่อนหลัง ไปหน้าไปหลัง เหมือนใบโพธิ์ เหมือนคนป่วยไม่มีสติสัมปชัญญะควบคุมตัวเองไม่ได้

เวลาครูบาอาจารย์ของเรานั้นจะสั่งจะความจริง

นี่พูดถึงใจ สมาธิกาเหว่า แล้วมีแต่ขั้นๆ แล้วทำอะไรไม่เป็น หยอดไขให้คนอื่นฟักอีกต่างหาก

แต่ครูบาอาจารย์ของเรานะ ปัจจัตตัง สันติญฺสิโก สันติญฺสิโกรู้เฉพาะในใจดวงนั้น ให้สันติญฺสิโกเป็นคนยืนยันว่ากิเลสตัดหาความทะยานอยากของเรามีหรือไม่ เรามีวุฒิกวาระมีความสามารถเข้าไปจับคั่นหรือไม่

สมาธิจับ ภาวนาด้วยภาวนามยปัญญา ปัญญาตัด เวลามันตัด เห็นไหม เกิดขึ้น ตั้งอยู่ แล้วทำลายไป เป็นนิโรธ ขณะจิตที่ทำลาย เป็นอกุปปะ เป็นสั่งจะความจริงในวงกรรมฐาน เอวัง